

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

ČESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 138.

CHICAGO, ILL., SREDA 3. SEPTEMBRA — WEDNESDAY, SEPTEMBER, 3, 1924.

LETNIK XXXIII.

Prvi slov. kat. shod v Sheboygan, Wis.

(Izvirno).
(Dalje.)

Vedite pa še to le: Mi živimo v deželi, kjer imamo pravo versko prostost in dežela ni kriva, če smo zgubili vero, če nismo spoznavali dolžnosti kat. lajka, ker to bi bili lahko storili brez bojazni, ker naša ameriška zvezdnata zastava nas štiti in še zahteva, da mora vsaki državljan imeti pravico, da iz vaja svoje verske dolžnosti, ako hoče. To svobodo jamči vsakemu ameriški ustava s svojimi postavami. Kajti vsak dober katoličan je tudi dober državljani in Amerikanci vedo in zato so tudi katoličani Amerikancem vedno dobrodošli. Zato bodite vedno dobri, zavedni in premišljeni katoliški lajki, kakor vojaki na straži. Kajti enkrat boste spoznali, da sem Vam govoril resnico na tem shodu!

In ker posamezno ne moremo ničesar storiti, vsaj kaj uspešnega za skupni blagor zato se moramo združiti. Združimo se v katoliška društva in katoliške Jednote. Vse so sicer dobre, vse Vam bodo izplačale smrtino, vendar pa Vam lahko iz srca priporočam našo mater K. S. K. J. Popravici Vam povem, da je dvojna korist, da je dragocenejša nego vse druge, ker vsebuje več, kakor vse druge. Jaz to vem, in kot katoliški lajki tega ne smem zamolčati. Vzglede si vzemite tale: Videl sem, kako so naši lastni rojaki pri S. N. P. J. pokopali človeka katoličana, ki ni imel nikogar, da bi se zanj pognal, so ga pokopali, kakor žival, brez sočutja in verskih obredov. Pri naši Jednoti se kaj enakega ne more zgoditi. Kateremu je za kat. življenje kaj in za kat. pogreb tedaj si naj izbere kat. društvo in kat. Jednoto!

In sedaj imam pa še nekaj: Ne bilo bi prav, ako bi ne omenil tudi Rev. Černeta Vašega spoštovanega in priljubljenega g. župnika. Ni potreba, da bi govoril o njegovem vspehu z Vami in napredku, ker o tem govorijo dejstva, katere smo mi danes videli. Stavbe, zidano lepo poslopje, kot veličastna cerkev, moderna lepa šola, župnišče in najlepša okolica, v kateri se vse to nakaja. To so dejstva, katere govore o zaslugah preč. Vašega župnika. Ljudstvo katero je tukaj tudi izpričuje. Zasluge Vašega preč. g. župnika so tudi to, da so danes nas posetili odlični Amerikanci, častne osebe, zastopstvo mil. nadškofa, Vaš mestni župan, kar je za Vas velika čast in ponos. Na ta način se daste kot katoličanje spoznati, da ste močni in združeni, na Vas bodo zidali razni državniki in kaj več še hočete. Častitam Vam, da v teh 14 letih obstanka Vaše fare imate tako vse komodno in lepo urejeno, vse za Vašo bodočnost pri Vaši tako napredni fari. Bodite na to ponosni. Hodite tudi v bodoče v to smer Vašega napredka, kajti dokler boste tako delali boste srečni in zadovoljni, ako se boste pa podali na pot rdečih naprednjakov.

(Dalje na 4. strani.)

GROZILNO PISMO DUHOVNIKU.

Trije osumljenci v rokah pravice.

Chicago. — Father Benjamin French, katoliški duhovnik cerkve "Mount Carmel" v Melrose parku, je dobil groznilna pisma, stopil je v stik s policijo, ki je nastavila past in vjela tri ptičke, katerih eden je takoj priznal.

Prvo pismo je Fath. French dobil dne 20. avgusta, ki je bilo pisano v italijanščini in je zahteval izsiljevalec \$2.500. Father French se pa zato ni zmenil, tako je dne 25. avgusta zopet dobil od istega pisca opomin, pisan v slabi angleščini, pod katerim je bila namesto podpisa naslikana mrtvaška glava s prekrižanimi kostmi. V tem pismu pa zahteva izsiljevalec za kazen ker se Father French ni zmenil za prvi opomin, mesto prvotno zahtevanih \$2.500, kar \$5.000. V pismu je tudi pripomnjeno, da ako mu je njegovo in življenje njegovih drago, naj se ne obotavlja in stori kakor se mu ukazuje. Takoj je stopil v stik s policijo, ki je na določen prostor nastavila past v podobi dveh stražnikov. Father French je na določeni čas in kraj nesel skatljivo, ko se v bližini vstavi neki avto iz katerega stopita dva moža in se približujeta duhovniku. Kar naenkrat se pa spustita v tek, najbrže sta slutila, da sta v pasti, a bilo je že prepozno. Med tem se je že eden od stražnikov polastil avtoja v katerem je našel revolver in bodalo. Enega od izsiljevalcev so prijeli takoj druga dva pa pozneje. Eden od njih je takoj priznal. Vsi trije so Italijani.

STRAŠNA NOČ V HERRIN, ILL.

Šest oseb mrtvih, več ranjenih. — 13 oseb aretiranih.

Krvava zgodovina v Herrinu, Ill., ima za pripisati noč od sobote na nedeljo, kot ena najstrašnejših. Šest oseb je bilo mrtvih več pa ranjenih.

Sovražnosti, ki so že par mesecev tlele, so izbruhnile li ki požara, ko je državni pravnik Delos Duty, ovrigel obtožbo umora Klana Caglea, katerega umora sta bila obdolžena brata Shelton. Ta umor je bil izvršen pri izgre dih dne 8. februarja t. l. Obdolženca sta bila oproščena vsled pomanjkanja dokazov. Aretirali so 13 oseb, poklicano vojaštvo je napravilo zopet red.

Washington. — Ameriški rdeči križ naznanja, da je na St. Thomas Virgin otoku vsled viharja pokončanih 200 hiš. Prvo pomoč ponesrečencem je nudil ameriški rdeči križ.

RAZNE VESTI.

— Na krovu križarke U. S. S. Richmond. — Naši letalci so končali svoj polet krog sveta in zopet stopili na ameriška tla. 26.000 milj so preleteli. Njih polet jih je vodil nad mrzle pokrajine severnega Pacifika, nad indijsko žunglo in končno nad ledenim gorovjem ter z gosto meglo prevlečenim severnim Atlantikom. Zadnji skok iz Zelandije, 572 milj, so preleteli v 6 urah 45 minut. Ko so stopili v Indian Harbor na ameriška tla, jim je tamošnje ljudstvo priredilo lep sprejem.

— V nedeljo 31. avgusta so kempali trije dečki iz Chicago na sand dunes blizu Miller. Nastane pa nevihta, strela udari in dva od njih ubije. Druga dva dečka iz Chicago, sta pa utonila pri kopanju v reki blizu Peoria, Ill. — Olaf Bergh, dijak illinoiske univerze je skočil iz tretjega nadstropja v samomorilnem namenu, ker je Miss Elizabeth Olson, 1346 N. La Salle St., zavrnila njegovo ljubezen. Prepeljali so ga bolnico, kjer je kmalo nato umrl.

— Nopalapan De Zaragoza, Mexico. — Tukaj so bili trije meksikanski častniki ustreljeni, ker so bili obdolženi, da so med vojaštvom garnizije ščuvalo na upor.

— Berlin. — V Hanover v Nemčiji se je zbralo 80.000 katoličanov na veliko konvencijo. To je bila ena največjih konvencij, kar jih je bilo do sedaj še prirejenih.

— Pariz. — Francoska armada ima sedaj svoje manevre v Lorraine, kjer je mobilizirala infanterijo, artilerijo, kakor tudi 400 zračnih letal. Novosti v moralnem orožju na temu manevru so avtomobili takozvani "caterpillar," ki se rabijo za transport provijant in v drugih potrebnih za infanterijo.

— Berlin. — Stari tevtovski duh v Nemčiji. Velika množica ljudi je poslušala nemške generala v slavopevu nemški armadi, ki je pred 10 leti podila 250.000 Rusov skozi močvirje vshodne Prusije. Hindenburgu so priredili eno uro trajajočo ovacijo, medtem ko je bil Ludendorff le hladno pozdravljen.

— Baltimore. — Mrs. Charles Collet, je bila aretirana, ko so jo dobili plesoč krog kotla vrele vode, v katero je položila svojega 5 mesecev starega otroka. Otroka so potegnili mrtvega iz kotla. Poročajo, da je žena storila ta grozni čin v hipni blaznosti.

— Moskva. — Ruski vojni komisar zanikuje vest, da bi Rusija mobilizirala vsled napetih razmer med Rusijo, Poljsko in Rumunijo.

— Chicago. — Startton & Keenan kompanija na 4700-4 je bila močno prizadeta, ko je ogenj uničil 40 avtomobilov. Celokupna škoda znaša \$200.000. Eden gasilec je bil težko ranjen.

— New York. — Ker bi bil rad postal filmski igralec, je Cosmo Pocal, star 25 let, skočil iz Williamsburg mostu v reko, da pokaže ravnatelj filmskega podjetja kaj da zna. Skok je pa bil smrten, požrli so ga valovi reke.

KONEC OBRAVNAVE MORILCEV ROBERT FRANKSA

Izrek sodbe 10. sept.

Chicago, Ill. — Končano je prizadevanje glavnega za govornika Clarence Darrova, rešiti svoja dva klijenta Leopolda in Loeba vešal. Enako tudi je končano delo državnega pravdnika Crowa, ki je spretno pletel vrvo, katera bi pretrgala nit življenja morilcema, — ki ne verujeta v Boga in ki po njunim mnenju poljubno lahko kršita postavo, — dečka, ki sta rekla, da ne obžalujeta storjenega čina, — dečka, ki sta rekla, da bi še morila, le bolj previdno, da bi ne bila zasačena, — dečka, ki nista sposobna da bi se gibala prosto v človeški družbi in kot taka zaslužita — vešala. Za enkrat je njuna osoda v rokah sodnika Caverly.

Sodnik Caverly, je izjavil da bo sodbo izrečena dne 10. septembra. Za preštudirati ima 2000 strani, predno mu bo mogoče izreči sodbo. Celi čas med potekom obravnave se je opazalo, da je nagnjen na stran morilcev, dvomimo, da bi izrekel smrtno obsodbo.

Na dan ko bo izrečena sodba, ne bo nikomur dovoljeno v sodno dvorano iti poslušati, to pa radi tega, ker je sodnik dobil nešteto grozljivih pisem od obeh strani, tako da bo ustreljen ako izreče smrtno obsodbo, kakor tudi od nasprotni strani, ako ju obsodi le v ječo. Gotovo pa je, da se bo obravnava še potem vlekla naprej, ker ako bo sodba po volji eni stranki, ne bo drugi. Darrow je rekel, da če bo izrečena smrtna obsodba, bo apeliral na višje sodišče.

SLOVENSKI DAN V LEMONTU, ILL.

DO 1000 Slovkov in Slovencev se udeležilo slavnosti.

Lemont, Ill. — Kljub temu, da je že zjutraj grozil dež je v ponedeljek na Labor Day dospelo lepo število katoliških Slovkov in Slovencev, kateri so šli gotovo do 1000 ljudi. Ob 11. uri dopoldne se je služila slovesna peta sv. maša na prostem na vrhu pri malem jezeru, katero je daroval Very Rev. M. Šavs dekan iz Shakopee, Minn. ob asistenci Rev. Fathra John Plaznika in Rev. Fathra Blahunka slovaškega župnika. Slovesne maše se je udeležilo še več drugih duhovnikov. Dan je bil do 2. ure popoldne lep. Nato pa se je nebo oblaciilo in pri popoldanski slavnosti, ko se je blagoslovilo vogelni kamen za novo cerkvice Marije Pomagaj je grozil dež, vendar dokler ni bilo opravljene vse cerkvene opravila ni bilo dežja. Po končanem opravilu pa so ljudje odšli zopet nazaj na grič, s katerega so pa morali kmalu nazaj, ker začel je padati dež.

Vendar kljubtemu se je zahvaliti tako veliki udeležbi in odzivu obeh narodov zlasti še Slovkov. Natančnejši opis te slavnosti še sledi.

Iz Jugoslavije.

MIHAEL MOŠKERC, UREDNIK "SLOVENCA" UMRL. — PRVA POMOČ ZA PO POVODNJI OŠKODOVANE. — RADIČ ZOPET V ZAGREBU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

MIHAEL MOŠKERC †

Pretečeni mesec je ugrabila smrt dolgoletnega urednika "Slovenca" Mihaela Moškerc. Ta tužna vest je pretresla vse, ki so ga poznali osebno in njegovu javno delovanje, ker kdor ga je poznal, ga je spoštoval in ljubil. Bil je mož, ki je pomagal graditi vse naše velike stavbe v narodnem socialnem in političnem življenju, eden tistih mož, brez katerih bi bil pokojni dr. Krek, ne morejo izvesti svojih načrtov. In marsikatero, nevenljivo delo, ki ga pripisujejo mojstru je izvršil njegov učenc. Tak je bil pokojni Miha Moškerc. Kjerkoli se je začelo organizirati naše krščansko-socialno delavstvo, povsod tam je bil na mestu pokojni urednik Moškerc, predvsem pa v Ljubljani, v "Slov. kat. del. dr." ustanovljenem l. 1894. pri organiziranju tobačnih delavk in vodstvu njihove organizacije v Ljubljani, za katero si je stekel nevenljivih zaslug, pri organiziranju konsumov itd. Pri zadnjih volitvah v občinski svet ljubljanski je bil izvoljen in, dasi že rahlega zdravlja, je bil marljiv in delaven kakor malokateri. Tako občinski svet ljubljanski kakor ljubljanska organizacija SLS. ga bosta bridko pogrešala.

Zaspal je v Bogu udano, ki mu je vse svoje življenje v zvesto služil. — Počivaj v Bogu.

Pomoč za povodnji oškodovane.

Jugoslovanski klub je sprejel prve vesti o strašni katastrofi, ki je zadela Poljansko dolino in Medvode. Nato je sprejel kmetijski minister dr. Fr. Kulovec malo bolj podrobno poročilo. O nesreči je takoj obvestil dr. Korošca in ostale člane vlade, ki je nato imela sejo na kateri se je o vsem tem razpravljalo. Sklenjeno je bilo, da se kot prvo pomoč da 2 milijona dinarjev. Čim se bo pa sestavila komisija za zakon o pomoči povodnji in po toči poškodovanih in čim bo škoda precejnjena, bo vlada določila škodi odgovarjajočo pomoč.

Ko so bili politični krogi obveščeni od poslancev jugoslovanskega kluba o veliki nesreči, ki je zadela slovensko ljudstvo, so izrazili svoje sožalje in obljubili pomoč in podporo.

Radič v Zagrebu.

Dne 11. avgusta je prišel z brzovlakom ob 6. uri zvečer Radič, zopet v Zagreb. Peron je bil poln stražnikov. Radič se je pripeljal s svojim sinom Vladkom, z dr. Košutičem in z dr. Mačkom. Ko se je prikazal na izhodu, ga je obstopilo 8 mladeničev iz Bosne, ga dvignilo na rame in neslo v pripravljeno voz. Radič se je z družbo peljal po Skladiški cesti do svojega stanovanja na Zrinovcu. Dijaštvo mu je zapelo "Lepa naša domovina" Radič pa se je zahvalje-

val z balkona. Sredi manifestacij pa je prikorakal na lice mesta močan oddelek policije. Poveljnik je pozval manifestante, naj se mirno razidejo, ker je minister za notranje zadeve vsako manifestacijo prepovedal. Temu povelju so se ljudje pokorili in se mirno razšli.

Razne tatvine in vlomi.

Iz Novega Sada sta pobegnili trgovca Ivan Barič in Tomo Gašparavič, ki sta ukradla kolikor je do sedaj znano, 30.000 dinarjev in pustila precej veliko dolgovo. — Znana postapačka in nevarna tatica Neža Mlakarjeva iz Malega trna pri Krškem je ukradla kot služkinja pri so-progi uradnika srezkega poglavarstva Mariji Vidmarjevi več obleke, čevljev in ženskih svilenih nogovic v skupni vrednosti 500 dinarjev. — Gostilničarju in trgovcu Ivanu Golmajerju v Kovorju nad Kranjem je bilo ukradeno obleke, zlatnine in gotovine v skupni vrednosti 14.000 dinarjev.

Tatinski berač.

Neki na videz znan berač, ki ga poznajo pod imenom "Franc," ki pa je rodom Primorec, je ukradel posestniku Jožefu Stanišu v Vinjvasi pri Šmihelu 1600 dinarjev gotovine in je izginil iz okolice.

Nesreče.

V tovarni pohištva Remec in Komp. v Duplici pri Kamniku si je mojster Orešnik Franc pri vrtnem stroju zlomil levo roko. Oddan je bil v bolnico. — V predilnici in vrvarni Antona Šinkovca v Grosupljem je delavki Hren Frančiški predilni stroj zmečkal desno roko, ko je popravljala trak, ki teče skozi stroj. — Gruđen Angela, delavka istotam, je padla na travniku z voza in si izpahnila desno roko.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 6.90
1.000 — Din	\$ 13.45
2.500 — Din	\$ 33.50
5.000 — Din	\$ 66.50
10.000 — Din	\$ 132.00

100 — Lir	\$ 5.15
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1.000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kažejo po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOVJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK 70—9th AVE, NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene države za celo leto	\$4.00
	Za Združene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

Agitacija za kat. tisek v Colorado.

Te dni se bo pričelo z agitacijo za katoliški tisek v državi Colorado. Tu je precej slovenskih naselbin, izmed katerih je mesto Pueblo kot nekaka metropola. Zatem pride Denver, Leadville, Canon City, Salida, Crested Butte in še par drugih naselbin.

V Pueblo je naš list že precej dobro razširjen, vendar je še veliko naših rojakov, ki ga nimajo. Zato se bo te dni začelo najprvo v Pueblo in potem se bo nadaljevalo po vseh slovenskih naselbinah v Colorado z močno agitacijo za katoliški list "Amerikanski Slovenec in Edinost."

Ko boste čitali te vrstice, se bo med Vami že nahajal naš glavni potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen voditi agitacijo za nove naročnike, pobirati naročnino in vse drugo, ki je v zvezi z katoliško tiskovno družbo Edinost.

Katoliški Slovenci, kaj je pri tem Vaša dolžnost menda veste. Možje in žene zavijajte rokave in na delo te dni za katoliški list Amerikanski Slovenec in Edinost. To leto bo merilo, ki bo nam pokazalo, ali so ameriški katoliški Slovenci pripravljeni zdrževati en svoj lastni neodvisni katoliški dnevnik ali ne. Vi veste sedaj, da je potreba velika za katoliški dnevnik, torej če hočete, da ga boste imeli, ga boste morali podpirati. In sicer kako? Na prav lahek način tako le: Vsak izmed Vas dragi naročniki po državi Colorado ima kakega prijatelja ali prijateljico. Kadar prideta skupaj izpregovori dobro besedo v korist katoliškega lista. Vprašaj ga, ako prihaja v njih hišo katoliški list Amerikanski Slovenec in Edinost. Ako ne nagovori ga, da si ga naroči. Vsak naročnik, ki ga pridobiš pomeni veliko. Če vsi to storite tekom te kampanje, se bo lista naročnikov podvojila in velik nov uspeh bo dosežen za katoliški tisek.

Tako vidite, vrli Coloradčani je prišla vrsta tudi na Vas, tudi Vas se kliče na pomoč za katoliški tisek. Vsak nov naročnik pomeni nov kamen na obrambni zid katoliškega prepričanja. Rojaki po slovenskih naselbinah v Colorado, koliko jih boste položili Vi? Te dni boste Vi na vrsti. Pokažite se!

Kansas City - hvala ti!

Vzhod, in sever sta jako povoljno odgovorila na naše kampanje po posameznih naselbinah za katoliški list Amerikanski Slovenec in Edinost. Toda Kansas City-a, pa ni doslej prekosila še nobena druga slovenska naselbina v tekmi za nove naročnike. Kansas City je dal sam 37 novih naročnikov, dasi je bil naš list že sedaj jako dobro razširjen v tej naselbini. Kdor ve, kako težko je nabirati nove naročnike, ta ve, da 37

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

"Kaj ne, Volk, da naju boš branil to noč, če bi naju ogrožala nevarnost? Sedaj bom pa zapahnila vrata, kajti ostati moraš pri nas do jutri zjutraj."

In začela ga je gladiti. Nato pa je nadaljevala:

"Ali veš, da bomo odpotovali, da se bomo vrnili domov? Naše nabiranje koužuhov je končano. Da, odpotovali bomo daleč tja, kjer stanujejo stariši mojega moža, kjer so mesta z velikimi cerkvami, gledališči in koncerti in cela vrsta drugih lepih stvari, ki so na tem svetu. In vzamemo te seboj, Volk!"

Kazan ni razumel, kar mu je pravila Jeanne, toda mahal je z repom, pozabil na volkuljo Sivko in se mirno vlegel v kot.

Toda ko sta Jeanne in otrok zaspala in ko je zavlada nočna tišina, mu je spet postalo neprijetno. Postavil se je na noge in naglo hodil po sobi ter duhal stene, vrata in vse predmete, ki jih je bila Jeanne zavila.

Zacvilil je. Mlada žena, ki se je napol zbudila, ga je začela in dejala:

"Miruj, Volk, pojdi spat!"

Pojdi spat!"

Tedaj se pa ni več ganil.

novih naročnikov v eni sami taki naselbini kot je Kansas City je nekaj velikega.

37 novih naročnikov pokazuje, da naš apel na katoliške rojake v Kansas City za pomoč pri kampanji za katoliški list Amerikanski Slovenec in Edinost ni šel mimo ušes, pač pa naravnost do srca, sicer bi naš potovalni zastopnik ne dosegel tako sijajnega uspeha, kakor ga je. Vsem, ki so pomagali doseči ta velik uspeh za katoliški tisek v tej tako katoliško napredni naselbini najprisrčnejša hvala! Slovenci v Kansas City vsa čast Vam!

Joliet, Ill.

V sredo dopoldne sta se poročila v slovenski cerkvi sv. Jožefa Miss Mary Terlep hčerka dobroznane družine Mr. in Mrs. Joseph Terlep s 1117 No. Broadway z Mr. Joseph Drobničem s 1119 N. Bluff Streeta. Poročne obrede je opravil pomožni g. župnik Father Butala. Mladi par je odšel na par dnevno ženitovanjsko potovanje. V novem stanu jim želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

V zadnjič se je poročalo v tem listu o poroki Mr. Michael Papeža uglednega tukajšnega trgovca z Miss Ana Vesel. Najzanimivejše o tej izvanredno lepi poroki se je pozabilo poročati. Poročna sv. maša se je služila jako slovesno, katero je daroval Rev. Father J. Plevnik ob asistenci Rev. Father Butala in Rev. Fathra Hrovata.

Nad vse je pa bilo pri tej sveti maši lepo petje. Znana operna slovenska pevka Miss Elizabeth Grahek, hčer uglednega rojaka Mr. John Graheka blagajnika K. S. K. J. je pela "Ave Maria" in "I Love You Truly." Njeni srebrno doneči glasovi so prisotne kar očarali in ljudje so se po poroki pogovarjali, da tako lepe poročne maše, kakor jo je imel ravno ta par že kmalu ni bilo v slovenski cerkvi sv. Jožefa.

Po maši so imeli ženitovanjski zajterk, katerega se je udeležilo veliko ožjih sorodnikov in prijateljev. Tudi g. duhovniki so se odzvali povabilu.

Mladi par bo po ženitovanjskem potovanju se naselil na 1101 N. Hickory Street, kjer bo gnezdil! Želimo še enkrat vso srečo in božji blagoslov naj spremlja vrli novi zakonski par!

V sredo dopoldne je ušel iz Joliet kaznjene Hall, ki je bil že 27 let v zaporu radi umora, ki ga je izvršil leta 1896. 3. novembra nadokrajnim konštaberjem De Longom. Hall se je tedaj sam javil oblastem takoj po zločinu Konštaber je bil tedaj prišel na njegov dom in mu je serviral zaporno tiralico, radi katere je prišlo med njima do besedi in Hall je ustrelil konštaberja. Hall se je vedel ves čas celih 27 let jako pametno v zaporu. Od leta 1919. do

1921. je hodil vsak dan z vozom po tovor na postajo. Ti isti čas je hodil z njim posebni paznik. Zadnje čase pa so mu zaupali in je hodil z vozom po tovor skoro tri leta sam. V sredo pa ga prime želja in zahrepenel je po čisti svobodi. Konje in voz je zapeljal na York avenue jih ustavil, sam pa je rekel good bye vozu in konjem ter je skočil najbrže na tovrni vlak in se odpeljal v neznano smer. Policija je bila šele popoldne pronašla, da je dotični voz, ki se je nahajal na York Avenue lastnina kaznilnice, katero je takoj obvestila. Jetniški pazniki so šli na zasledovanje a doslej še brez vsakega uspeha.

Mrs. M. Turk je dobila lahke poškodbe, ko je njen soprog Mr. Turk s svojim avtomobilom na Wilmington roadu zapeljal v neko kravo. Razbile so se šipe, ki so obrezale Mrs. Turk.

V nedeljo dne 24. avgusta je umrl v bolnišnici sv. Jožefa previden s sv. zakramentom rojak Martin Mirt. Doma od Bele Cerkve na Dolenjskem star 86 let in 6 mesecev. Za voljo visoke starosti ni mogel biti član društva in Jednote. Zato so se potrudili trije možje v Jolietu in so nabrali svoto \$87.00 za njegov pogreb. Ta drugo stroške pa bo trpel pogrebnik John Težak sam. Mož je bil dostojno pokopan s peto sv. mašo, ki se je darovala v cerkvi sv. Jožefa. Naj v miru počiva!

Te dni je tudi preminul v naši naselbini Nick Sušteršič na 1127 Broadway cesti pri svoji hčeri in zetu Nick Zugliču. Previden je bil s sv. zakramenti. Sprevod se je vršil iz hrvatske cerkve Marije Davice s sv. mašo, katero je daroval č. g. Vijolič. Naj v miru počiva!

Poročevalec.

Cleveland, O.

Splošno poznani rojak in trgovec v Clevelandu, Gabriel Trampush, ki je imel dolgo leta svojo trgovino na 4110 St. Clair Ave. je bil v nedeljo napaden od nekega lopova, in je tekom napada dobil take poškodbe, da je moral v bolnico, kjer pa ran najbrž pravilno niso zavezali, kajti Trampush je kmalu po prihodu iz bolnice umrl na

svojem domu.

Gabriel je šel pretečeno nedeljo zvečer okoli pol sedme ure k prijateljem na 51. cesti. Okoli devete ure zvečer se je vračal proti svojemu domu, in se je spotoma ustavil z avtomobilom na 49. cesti, da dobi gasolin. Ko je čakal za gasolin, je poklical Trampush, kakor je imel navado, ker je vedno rad imel otroke, nekaj bližnjih otročajev k sebi, da jim da sadja, sladoleda in enakih slaščic. Otroci so skakali okoli njega, medtem pa je pripeljal z avtomobilom od mesta sem neki moški, ki je opazil Trampusha.

Ustavil je blizu Trampushovega avtomobila in skočil doli ter začel napadati Trampusha, kaj ima opraviti z otroci. Vnel se je preprij, in tujec je kmalu potegnil blackjack iz žepa ter strahovito udaril Trampusha po glavi, da se je zgrudil, nakar je tujec pobegnil. Trampusha so odpeljali v Lackside bolnišnico, kjer so mu dali zasilno obvezo, nakar so ga zopet peljali na njegov dom. Bilo je to okoli polenajste ure zvečer.

Položaj pa se je Trampushu slabšal in v pondeljek zjutraj ob pol devetih je Trampush zdahnil svojo dušo na posledične težke poškodbe katere je dobil od udarcev Policija je kmalu potem izsledila napadalca Trampusha ter ga aretirala. Izgovarjal se je na policiji, da je Trampush otrokom nagajal. Policija ga je pridržala v zaporu za nadaljne povzvedbe.

A. D.

Collinwood, Ohio.

Cenjeni g. urednik: — Naše društvo sv. Jožefa šteje 169, K. S. K. J. jako krasno napreduje odkar smo imeli v naši naselbini katoliški shod, kateri je naselbino nekako popolnoma prerodil. To pa seveda ne ugaja našemu rdečemu elementu v naselbini. Z vsilo se zaganjajo v Prosveti proti nam. Tako je nam modra poročevalčeva glava razodela vse tajnosti o Romu, o nekaterih drugih itd. Ta modra glava je nabrala to iz umazanih listov kot je Glas Smerdobe in drugi po pisavi njeni podobnih listov. Sedaj pa to razstresa po listih, kakor bi se hotel pokazati, češ jaz sem vse to videl. Posebno so našim rdečim trn v peti naš č. g. pomožni župnik Rev. Milan Slaje, ki je v resnici jako delaven gospod radi česar se smatramo katoliški Slovenci, srečne in ponosne, da imamo tega blagega gospoda med nami. Zakaj Father Slaje, so eden izmed tistih duhovnikov, ki so jim Slovenci pri srcu ter jih ljubijo. Father Slaje zna kaj delajo in kar delajo delajo z uspehom, to pa seveda naše nasprotnike boli.

Omeniti tudi moram, da se je jako dopadlo, ko sem videl farni račun fare sv. Štefana v Chicagi priobčen v Vašem cenjenem listu. To je edino priporočljivo. Zakaj vsakdo rad vidi natančni račun svoje fa-

Ko se je zmrščilo, se je volkulja Sivka dvignila s svojega ležišča in obadva sta šla skupaj pod smrečje. Nenadoma pa se je začelo slabotno, žalostno cvilenje. Volkuljo je zapustila Kazana in zlezla nazaj v brlog, kamor jo je klical eden od treh mladičev.

Kazan je razumel, da volkulja Sivka ob tej uri ne sme več zapustiti vrh Sun Rocka in da mora sam iti na lov, da skrbi za hrano svoje tovarišice in mladičev. Ko je bil mesec vžsel, je začel iskati divjačino in proti zori se je vrnil v brlog in prinesel v gobcu debelega belega kunca. Volkulja Sivka ga je požrla z zadovoljstvom in Kazan je vedel, da mora od sedaj naprej storiti vsako noč isto.

Naslednja dva dni ni šel h kočji, čeravno je čul, kako sta ga Jeanne in njen mož klicala. Šele četrty dan je šel dol

Premožen kmet leži na smrtni postelji. Duhovnik je bil ravnokar odšel in mlada žena je točila grenke solze v strahu, da izgubi dobrega moža in gospodarja. "Ne joči tako, ljuba žena, ko mi je tako hudo! Priporočam ti, da se vdaš v božjo voljo, in zvesto oskrbuješ grunt in živino! Pa z našim dobrim, zvestim starim hlapcem in z eno samo dekle ne boš mogla izhajati morala se boš zopet omožiti!" — "Ne govori tako, moj ljubim mož, jaz ti hočem ostati zvesta tudi po smrti. Rajši ujamem še enega hlapca!" — "Kakor boš hotela, ljuba moja. Pa ako boš videla, da ne gre vse prav in da potrebuješ pridnoga moža, vzemi sosedovega Tomaža; on je dober gospodar, ima lep grunt brez dolga..." — "Viš, viš, na tega pa sem jaz tudi že mislila."

Sodnik: "Nikar ne tajite kar priznajte, saj vas je orožnik zasačil, ko ste tožencu slačili čevlje, ko je ta ležal pijan, na klopi."

Obtoženec: "Res je: toda jaz sem slišal, kako on strahno ječi v spanju in sem mislil, da ga čevljev žuli."

Gospod Počasne sedi v gostilni, njemu nasproti pa zelo nervozen gospod. Kadar ta popije požirek piva, mu reče Počasne: "Živeli!" To traja nekaj časa. Slednjič je gospodu tega dovolj in nahruli Počasneto: "Saprament. prepevudjem vam, da mi rečete 'Živeli' vselej, kadar pijem."

"Oh, moj dobri gospod," je dejal Počasne mirno. "Jaz rečem 'Živeli' le zato, ker pijete ves čas iz mojega vrčka."

Kramar: Kupite zadnjo zobno krtačico, ki jo še imam. Večno jo boste imeli.

Gospod: Večno? Čez štirinajst dni bo pa zanič.

Kramar: Kako? Čez štirinajst dni. Saj jo štirinajst dni že jaz rabim.

re. Ko je izhajal v naši naselbini list so bivši č. g. župnik tudi ta sistem uporabljali in ljudje so bili zelo zadovoljni s tem. Jaz bi priporočal, da bi še drugi tako naredili, kakor v Chicagi, ker po mojem je to najboljši sistem. Naj ljudje vidijo račune.

Nadalje tudi odločno protestiram proti vednemu zabavljanju Saksarjevega lista Glas Naroda. Čemu vedno zabavljate zoper Rev. Zakrajšeka. Seveda on je Vam velik trn v peti, ker je delaven katoliški duhovnik. Saj se poznamo. Vedite pa, da katoliški Slovenci vemo kdo je Father Zakrajšek. On je tisti, ki je največ storil za nas v Americi. Zato ga pa Vi črnite in sramotite. Sram Vas bodi!

Pozdravljam ob koncu tega mojega dopisa vse collinwoodske rojake, kakor tudi po vsej Americi in v stari domovini.

Collinwoodčan.

ŠIRITE "A. S. IN EDINOST"

in Jeanne ga je veselo pozdravila, kakor tudi dete, ki ga je neprestano brčalo, kar pa je komaj čutil skozi svoj gosti kožuh.

"Upam," je dejal Jeannin mož, "da nama enkrat ne bo žal, da sva ga vzela seboj in da ga nikoli ne bo obvladal njegov divji nagon. Toda vprašam te, kako se boš navadila na to, stari vrag! Na naše domače življenje. Tam je vse drugače, kot tu v gozdovih, kjer si vedno živel."

(Dalje.)

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

13 po bink. — Deset gobav. Luk. 17.
7 Nedelja — Regina, dev. in muč.
8 Ponedeljek — Marijino Rojstvo.
9 Torek — Gorgonij, muč.
10 Sreda — Nikolaj Tol., spoz.
11 Četrtek — Protus in Hijacint, muč.
12 Petek — Marijino Ime.
13 Sobota — Evgidij, patrijarh.

4. SLEPAR, ALI KAJ?

"Kdo izmed vas me bo greha prepračil?"
(Jan. 8, 46.)
(Dalje.)

Drugi zopet so s silo delali pot svojemu nauku, kakor Mohamed; Jezus pa ne pozna sile. Brez meča, brez obuvanja pošlje svoje učence v svet, jagnjeta med volkove, in ne da jim drugega orožja, kot potrpežljivost, krotkost in ponižnost. Ko hočejo ogenj priklicati nad mesto, ki ni hotel sprejeti njegovega nauka, jih on posvari, da ne vedo, čegavega duha da so. Veliko premore med ljudmi zgovornost, velikokrat nado mešča resnico. Jezus si izbere za svoje učence neučene, uboge ribiče, in nje pošlje v svet, da zidajo in razširjajo kraljestvo božje.

Ko bi bil Jezus slepar, učil bi bil tudi vse drugače. Tedaj je ves svet iskal svojo srečo v bogastvu in v življenju. Jezus pa uči: "Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo." Prvi po goj, da kdo postane njegov učenec, je, da zatajuje samega sebe. "Kdor hoče moj učenec biti, mora za menoj hoditi, mora svoj križ nase vzeti," oznanjal je strastem udanemu in poslušnemu svetu. — Judom kakor pogonom je veljalo pravilo: "Oko za oko, zob za zob." Jezus pa je rekel: "Ljubite svoje sovražnike, blagoslovljajte one, ki vas preklinjajo." (Mat. 5, 44.) Ali je bil morda tak nauk sposoben, po človeško soditi, da bi pridobil ljudi za Jezusa. Ali bi bil slepar tako učil? Ali bi se ne bil trudil, da bi bil stregel človekovim strastem, njegovim željam?

Jezus pa ni samo tako učil. On je tudi tako živel. On ni delal kakor nekdanji modrijani, ki so sicer lepo učili, a

grdo živeli, in s tem postali — kakor pravi Cicero — ljudem v posmeh. Kar je tirjal od ljudi, to je tudi sam izvrševal. Ne kakor modrijan Seneka, ki je poveljeval revščini ob zlati, slonokoščeni mizi, ki je grajal razkošnost na preprogah s škrlatom barvanih; ne, tako Jezus ni delal. Ko je učil revščino, bil je sam do skrajnosti reven. "Lisice imajo svoje brloge," pravi sam, "ptice svoja gnezda, Sin človekov pa nima prostora, kamor bi položil svojo glavo." Ko je oznanjal ponižnost, bil je sam ponižen, da, največji, večno nedosegljiv izglede ponižnosti. Niti edenkrat ne išče hvale ljudij. Svojim učencem prepoved razglašati čudež izpremenja na gori Tabor. Pred nje poklekne ter jim umiva noge. Za vse preganjanje, zaničevanje, muke in trpinčenje nima druge besede kot: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo."

Kolika je njegova krotkost! Kako mirno prenaša napake svojih učencev. Nikdar se ne utruje, ko jih poučuje. Ako jih graja, stori to z največjo prizanesljivostjo in ljubeznivostjo. Opozarjam tu le na to, kako je ravnal z izdajalcem Judežem in s Petrom, ki ga je zatajil. Kaj lepo piše o tej čednosti zgodovinar J. Mueller. Uporablja prikaz, katero je imel Elija, ki je zbežal v puščavo ter od Boga prosil znamenja, pravi: "Zemlja se je tresla, a Boga ni bilo v potresu; vihar je nastal, a vihar ni naznanjal bližajočega se Boga; slednjič je zapihljal lahek veter, in v ljubi vshodni sapici je prišel Bog. Tako je bilo tudi pri Jezusu." (Obč. zgod. IX, 6.)

Ni je sploh čednosti, katere bi ne našli na Jezusu, in to v največji meri. Tu vidiš pokorščino, tu ljubezen do molitve itd.

Zlasti neskončna je bila njegova ljubezen do človeškega rodu. Posvetni slavni možje se navadno obračajo od priprostega ljudstva. "Odi profanum vulgus," "jaz sovražim priprosto ljudstvo," je rekel rimski pesnik Tacit. Jezus pa je največjim revežem, velikim grešnikom, najbolj odpiral svoje srce. Tako čisto, tako iskreno, tako nežno, tako močno ni nihče ljubil bližnjega kot Jezus. Najzadnji, najrevnejši človek mu je brat, do katerega je poln usmiljenja. Kolikor večja je reva, toliko večja je tudi njegova ljubezen. Ljubil je svoje prijatelje, pa tudi svoje sovražnike. Prišel je iskat, kar je bilo izgubljenega. Devetindeset ovc pusti v puščavi ter gre za izgubljeno in ne počiva prej, dokler je ne najde ter ponese vesel nazaj v svoj hlev. Kako ljubo ravna s Cahejem, z Marijo Magdale

no, očitno grešnico! Solze mu polijejo obličje, ko gleda na nehvaležno jeruzalemsko mesto ter v duhu vidi strašno kazeno, ki ga čaka. O primerjaj, dragi bralec Jezusa z vsemi milijoni ljudij, z vsemi slavnimi možmi, kakor je to storil Napoleon, in ne najdeš ga, ki bi mu bil podoben, kaj še le enak. On je vzor, po katerem se jih je veliko ravnalo, a dosegel ga ni nihče. Kristus ne more imeti naslednika," je priznal sam brezvevec Strauss (II. str. 770—773), "ki bi ga prekosil ali dosegel le enako stopinjo v duhovnem življenju. Nikdar in nikoli se ne bo kak človek povspel višje, in nemogoče si je misliti postavodajalca, ki bi mu bil le podoben." In Jezus naj bi bil slepar?

"Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri," priznal je sam Judež, ki je bil Jezusov učenec, ki je vedno z njim občeval. Ako bi bil našel na njem le najmanjšo napako, laž ali goljufijo, ali kaj drugega, bi se bil potolažil. A tega ni našel, zato ga je vest gnala v obup, da se je obesil. (Mat. 27, 3.) Brezverni svet je že dosti natančno preiskal življenje Jezusovo. Silila ga je k temu lastna popačenost in napuh, a z enim svojih najboljših popačenih sinov je moral priznati: "Ako je bilo življenje in smrt Sokratova življenja in smrt modrijana, potem je bilo življenje in smrt Jezusova življenje in smrt Boga." (Rousseau.)

ŠIRITE "A. S. IN EDINOST"

GOLJUFIVI POSNETKI V VSEM.

Angleške oblasti bodo pripravile goljufivo umetniško razstavo v Londonu z namenom, da pokažejo ameriškim in drugim turistom razliko med resnično pristnimi umetniškimi deli in goljufivimi posnetki. Goljufi se najdejo v vseh panogah umetnosti, znanstva in industrije. Tudi na polju zdravništva je vse polno takih goljufov. Ljudstvu se priporočajo razna goljufiva "grenka vina." Ampak razlika med pristnim Trinerjevim zdravilno grenkim vinom in goljufivim posnetkom je velika: Trinerjevo zdravilno grenko vino pomaga gotovo in hitro, medtem ko goljufivo zdravilo ne pomaga in še celo škodi. Trinerjevo zdravilno grenko vino nima para v slučajih želodčnih nerodov. Mr. George Seccina nam je pisal iz Lintona, Ind. 23. julija: "Želim se pohvalno izraziti o Trinerjevem zdravilno grenkem vinu. Isto je v resnici dober graditelj zdravlja in vsi v družini ga radi jemljemo." Ali znate, kako hitro umorite muhe in kobarije? Poškropite z Trinerjevim Fli-Gassom! Če vaš lekarnar ali trgovec nima Trinerjevih zdravil v zalogi, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerije in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Phone: CANAL 6516.

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagu slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St. CHICAGO.

RAZNOTEROSTI.

Cavaleria rusticana.

V neki vasi v bližini Sirakusa na Siciliji je zabodel kmet svojo 18-letno hčer v spanju. Potem je šel natiho-ma v hišo soseda in ga v spanju umoril s istim nožem. Od svojega sina je zahteval, naj poljubi umirajočo sestro, na kar je pobegnil iz vasi. Bajegre za osvelo razžaljenja družinske časti.

Zopet napredek . . .

Francoskim vojaškim oblastem se je te dni posrečilo konstruirati letalsko bombo, ki ima motor in propeler in ki jo je moči vreči z letališča. Bajelahko vodijo bombo brezžično v zaželjeni smeri. Bomba pade na določeni točki na tla. Ker nima nobenega obteženja, je morejo lahko spraviti tako visoko, da je ni mogoče več videti.

Pijanec na strehi.

Pred kratkim so zapazili ljudje v Temešvaru zjutraj na strehi moža, ki je sedel v žlebu, noge pa so mu visele navzdol. Mož je spal spanje pravičnega. Polcija in rešilna postaja sta ga spravili na tla. Pijanec ni vedel, kako je prišel na streho.

V čolnu do Indije.

Kakor poročajo iz Beograda, je došel po Donavi neki 20-letni Nемец v mobilnem čolnu, ter izjavil, da namerala uporabiti to prometno sredstvo do — Indije.

Beg kaznjencev.

Pobegnili sta iz kaznilniškega vrta moške kaznilnice v Mariboru Jakob Čimžar iz Predoselj pri Kranju in pa njegov tovariš Jožef Kristovič iz Stojnic pri Ptuj. Prvi je bil obsojen pred ljubljansko poroto radi tatvine na dve in pol leti težke ječe, drugi pa pred mariborsko poroto radi zločina rop na 8 let ječe.

POZOR ROJAKI!

Potrebujem od 50 do 100 zastopnikov. Plača po dogovoru. Pišite po podrobnosti na naslov:

FRANK KROLL,
212 E. Curtis St.
MARCELINE, MO.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street,
CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Sloven-cem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

če. Oba sta nevarna in že večkrat predkaznovana vlomilca in tatova.

Grozna toča z viharjem v novomeškem okraju.

Tudi novomeškemu okraju ni prizanesla strašna nevihta, katera je opustošila že čeni mesec neki večer prihrumel vihar s silno točo iz Trebelnega preko Strauberka-Sela na Srednje in Dolenje Grčevje, Herinjo vas, na Toplice. Češnje itd. ter je prizadejal celi občini St. Peter pri Novem mestu milijonsko škodo.

Samomor.

Samomor v pijanosti je izvršila 57-letna Terezija Nula v Meduličevi ulici števil. 3 v Zagrebu. Starka, ki se je ba-je večkrat rada napila in pravila sosedom, da se bo tako obesila, da jo ne bo nihče rešil.

Nesreča ali samomor.

Pri čuvajnici 68 na progji Culinec — Zagreb so našli truplo neznanca srednje starosti, po vnanjosti delavca. Kolo je šlo možu čez vrat in mu je popolnoma odtrgalo glavo, ki je ležala med tračnicama. Pri njem niso našli nobenih listin ali podatkov, kdo da je.

Nemški patenti v Ameriki.

Znana newyorška patentna tvrdka Munn sporoča, da izdaja oficijelni ameriški potentni urad Nemcem povprečno po trideset patentov na teden. Večinoma gre za patente za nove kemične sestavine in kemične procese. Na drugem mestu so prošnje za izdavanje patentov za iznajd-

SLOVENSKI STARIŠI.

Vi gotvo želite, da bodo Vaši otroci, ko gredo zopet v šolo, lepo novo oblečeni. Vse kar potrebujete za otroke oblečiti, kakor nogavice, spodnja oblačila, obleke za deklice in dečke, kape, bluže in hlače za dečke, in vse drugo blago dobite najbolje in najceneje v Slovenski trgovini,

JOHN GOTTLIEB,
1845 W. 22nd Str. Chicago, Ill.
Blizu slovenske šole in tiskarne Edinost.

DR. CARL C. GIBSON,
naslednik
DR. J. B. PUSCHA
ZDRAVNIK.

Služba noč in dan.
Phone: Canal 5426
2209 W. 22nd St. blizu Leavitt ceste.

Uradne ure: 9.—11. dopoldne 1.—5. in 7.—9. zvečer.
Ob nedeljah 9.—12. Po naročilu pride na dom.

be in izboljšanja pri izdelovanju predmetov kovinske in električne industrije.

— Syracuse, N. Y. —
"The Detroiter" in "Lake Shore Limited" sta na glavni progi N. Y. C. železnice blizu Syracuse skupaj trčila. 27 oseb je bilo ranjenih.

ZA VSEBINO

oglasov ne sprejema ne uredništvo in ne lastništvo lista nobene odgovornosti. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami.

Uredništvo lista.

NEW YORŠKO GROZ-DJE.

Starim odjemalcem, kakor tudi drugim rojakom naznanjam, da bom tudi letos razpošiljal newyorško grozdje. Ako ste toraj namenjeni napraviti si kaj grozdnega soka in ako hočete imeti res dobro pijačo, tedaj je v Vašo korist, da mislite na newyorčana, ker ta najbolj odgovarja našemu okusu in se iz njega tudi največ dobi. Med našimi rojaki raste zahteva po tem grozdju od leta do leta. Zato je potrebno, da mi svoje zahteve sporočite še pred trgativjo, da se bom vedel ravnati. Za letos se obeta prav dobra kapljica. Pripravite se čim prej!

JOSEPH VOGRIC
Box 8, Station D,
NEW YORK, N. Y.
(T. & P.)

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate zna-ke za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecek
1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

JAZ MARY ŠTALGER

CLEVELAND, O.

sem rabila Wahči-čevo Alpentinkuro za lase, ker so mi strašno odpadali tako, da bi bila vse zgubila, ako ne bi rabila Wahčeve Alpentinkure, od katere so mi lasje takoj prenehali odpadati in dalje krasno in gosti rastle tako, da imam sedaj en jard in tri palce dolge lase, zakar se g. Wahči-ču lepo zahvalim.

Imam pa še več drugih zdravil, katere bi morala imeti vsaka družina pri rokah v slučaju potrebe, kakor so moške, ženske in otročje. Za rane, opekline, kraste, grinte, bule, turrove, srbečo kožo, prahute na glavi, zoper sive lase, revmatizem, kostobil in trganje, kurja očesa, bradovice itd. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastoj.

JAKOB WAHČIČ

1434 — E. 92nd St. blizu SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Pri postelji patra Benedikta pa sta sedeli sestra in nečakinja. Vznemirjeni, ker ga ni bilo popoldne, sta bili prihiteli k njemu. Umiril se je bil subprior nekoliko, a telesno je bil slab, da ni mogel vstati. Ljubezno sta mu stregli sorodnici in ga izkušali razvedriti. Tajda je živahno pripovedovala o Vitovcu in Ostrovharju, da vihra celjska zastava iz zvonika, in kako mladeniči vriskajo in nazdravljajo kneginji. Več se ni jezila na Vitovca, in Ostrovhar je bil zopet občudovani junak. Stricu pa se je storilo inako, ko je poslušal nedolžno prostodušnost, in priporočal jo je varstvu božjemu. A kadar je Tajda radovedno poprašala, po kaj da so prišli vitezi, in kaj da so sklepali v zboru, je napeljeval razgovor drugam in jo opominjal, da naj se meni bolj za svoje reči.

Po hodiščih pa se je začel šunder in tekanje. Burno so se odprla vrata in vstopil je samostanski brat z dvema vojakoma. Iskali so Gregorja in se opravičevali, da jih motijo tako pozno; a ker je Gregor mnogo občeval z njimi, so mislili, da je nemara pri njih. Zatrtil je pater Benedikt, da ga ni, a kljub temu so preiskali vse kote in predstavili vse pohištvo. Robanteč so se vrnili. Subpriorju pa je šinila misel v glavo, da je morda izvedel Gregor, kaj da se plete, in ubežal iz samostana. Čudno mu je bilo pri srcu in nehoti se mu je budila nada in želja, da bi se srečno rešil. Tajda pa je plaha vprašala, zakaj da iščejo Gregorja. Stric je razlagal, da je najbrže odšel naznanit cesarju, da se mu izneverja samostan; njeno domobljubno srce pa se je srđilo, da plačuje mladenič s tako nevaležnostjo samostansko gostoljubnost. Strica je sili smeh nad tako čudno sodbo.

"A kako, da ni izdajica," je vzkliknila ona, "če zlorabi našo odkritosrčnost, da izve naše misli in naklepe in jih ovadi nasprotnikom, ki nam utegnejo škodovati!"

"Oh, tvoja odkritosrčnost in tvoje misli, Tajda!" je dejal stric. "Teh ne boče ovadil nikomur; ne boj se! A če ne ovadi svojemu gospodarju tega, kar se godi sedaj v samostanu, potem bi ga po pravici imenovali izdajico, ki ne drži zvestobe prišezne cesarju."

In jel je razlagati, kako odnosa in pogojna je sodba sveta, kako nestalen človeški zakon, ko je enemu to zločin, kar imenuje drugi blago dejanje; ko se marsikak trpin zdi temu mučenec, drugemu norec; ko pita z izdajico ena stranka onega, kogar slavi druga kot neustrašnega značajnika. Božja sodba le je brezuvetna in neizpremenljivi božji zakon. In jel je hvaliti Gregorja kot poštenega in modrega mladeniča, in z njim ga je hvalila Tajdina mati, in Tajda ni ugovarjala.

"In kaj bi se mu zgodilo, če ga ujamejo?" je vprašala.

"Potem bo najbrže glavo dal," je odgovoril stric zamišljen, "zaradi izdajstva, ali pa za zvestobo, kakor se pogleda reč."

Tajda je malo prebledela, in da bi skrila zmočenost, se je sklonila nad knjigo, ki je ležala na mizi. Smrti vendar ni želela izdajalcu Gregorju. Da, privoščila bi mu iz vsega srca vso srečo, da bi le ne stal med nasprotniki ljubljene kneginje. Lotil se je je bil nekak nemir in spoznala je, da čišla mladega Gregorja, in da bi ga prav lahko rada imela, če bi bil le tudi za kneginjo. Tiho je poslušala, ko

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

RAZPRODAJA! RAZPRODAJA!

Pozor Forestcitčani!

Ako hočete Forestcitčani prihraniti denar pri nakupovanju železnine in raznega kuhinjskega pohištva, pridite na veliko razprodajo, ki se je pričela

Dne 25. AVGUSTA IN BO TRAJALA CELI TEDEN.

Vse blago po izvanrednih cenah. Pridite v našo trgovino in oglejte si blago, ki je prvovrstno in ga dobite sedaj za ceno, ki bo Vam mnogo prihranila.

Priporočamo se za obilen obisk.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Str. Forest City, Pa.

je pravil stric, da ne pomeni današnji dan nič dobrega, in polagoma se je jelo tudi njej tako dozdevati, ko se je spomnila prošle noči in ponočnega pevca in se vpraševala, če bode še videla Gregorja. Med večerno molitve se ji je vpletla tiha želja, da bi ga rešil Bog, seveda ne na škodo kneginje Katarine.

Pogasnile so bile luči po samostanu, hrabri junaki so spali in sanjali o ljutih bitkah in slavni zmagah. Le v opatovi sobi je še gorela luč in pa na nasprotnem koncu, kjer je bila spalnica odkazana baronu Vitovcu. Tam je sedel v pozni uri sloveči vojskovodja in gledal v preprost zemljevid, kjer so bili podčrtani nekateri kraji okrog Celja. "Ne more izpodleteti!" je mrmral po dolgem premišljevanju. Jel je hoditi po sobi in očitno so ga bile navdale prijetne misli, ker se mu je svetilo oko in lice. Spomnil se je rajnega grofa celjskega, svojega gospoda, in njegove moči in slave. "Kaj sem jaz iz slabšega blaga?" je dejal sam pri sebi in se vzpel pokoncu. "Moč je dalo njemu rojstvo, in jaz? Jaz sem ponižen češki vojnik. A če sem zastavljal življenje za druge, zakaj bi ga zase ne? Kdo mi je zdaj gospodar? Cesar Friderik? kralj Ladislav? kneginja Katarina? Poskusimo enkrat biti sam svoj gospodar." Prijetno ga je božala ta misel. Bil si je v svesti, da mu je vdana vsa vojska; a meščanstvo in kmetje? "Tem sem še tujec," je zaškripal z zobmi. "Sužnja drhal! Bodi jim vladar še tak bedak, še tak zločinec, služijo mu, sam da je vladar po božji milosti. Da, Vitovec, tujec si. A kneginja je domačinka, ona, ki je zapuščena od vsega sveta, če jo zapustim jaz. Kako so vpili menihi: živela kneginja! a ko je zakričal Ostrovhar: živela celjski grof Vitovec? se jim je zadržnil jezik! In kaj šele Celjani! Oh!" je vzdihnil globoko in zopet premeril sobo. "Ona je častihlepna — kakor jaz. Brez mene ne more ničesar — kakor jaz ne brez nje. Zveza je naravna. A da bi se trudil jaz za njo! Ne. Zase se bodem, če se bodem; in če noče postati moja žena, — danes je še kneginja, pojutrišnjem ne več." Premišljeval je iznova. "Da bi je le ne bil tako razžalil!" se je udaril ob čelo. Med tem je potrkal nekdo rahlo na njegove duri.

Opat tudi ni mogel spati. A njega niso nadlegovale tako prešerne misli; mučile so ga skrbi, kaj da bode s samostanom, če se konča vojna nesrečno za kneginjo. Zaman je tolažil vest, ki mu je očitala, da je ravnal nepremišljeno in si nakopal veliko odgovornost. Slonel je na oknu in gledal v temne oblake, ko so se valili izza planin, in ugledal luč v Vitovčevi sobi. "Tudi on ne more spati," je dejal sam pri sebi. "Gotovo mu enake skrbi teže glavo ali pa še večje. Ne mara že tudi on želi, da bi ostalo vse tako, kakor je bilo. O, to bi bila sreča in veselje za moje stare dni! Da, da, kesa se v srcu kakor jaz; a on je premoški, da bi spoznal zmoto, in samo iz ponosa dere v prepad; a bil bi hvaležen, ako mu pomoli kdo roko v rešenje in mu pomaga izreči prvo besedo spoznanja in vrnitve. Jaz mu pomorem, jaz, reven menih, ki se ne sme sramovati kesa in pokore."

POZOR!

Čenjenim društvam v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznan NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam čenjenim društvam, kakor tudi čenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)

1800—1802 — So. Racine avenue. CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 2675

(S— 11.—2.)

POZOR!

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicago naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"

NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

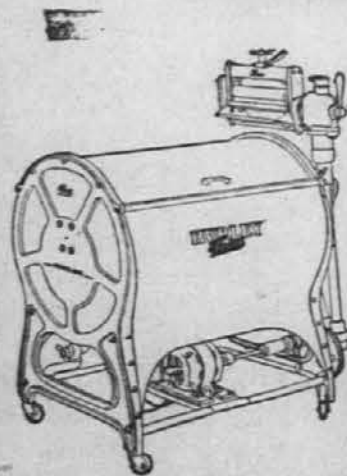
Posebne akomodacije za potnike in njih družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.

Tel. CANAL 2241.

(S. 11—2)

Pralni stroj

je dandanes že v vsaki hiši. Zakaj bi ga ne kupili še pri Vas? — Pralni stroj olajšuje gospodinjam težko delo. Z njim se opere vse.

NAŠE CENE SO ZMERNE.

Plačate ga lahko v gotovini, ali pa na lahke obroke, katere Vam damo.

Pridite v našo trgovino in oglejte si naše pralne stroje.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Posiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

(8—27 9—3.)

KATOLIŠKI SHOD.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
kov, kateri so cerkvi sovražni, kateri kričijo, da so se spametovali, takrat, ko so se vere iznebili, potem boste pa zgubili vse svoje najdražje bogastvo, mir bo šel iz Vaših hiš, srečni ne boste več, po vaših družinah bodo vladali prepri, Vaše družine se bodo razbijale, žena bo puščala moža in obratno mož njo in nobena stvar Vas ne bo zadovoljevala več. Če ne verjame te mojim besedam več, potem pogledajte samo po hišah, kjer žive katoličani in one, kjer živijo brezverci, pa boste videli rezultate na lastne oči. Razlika je jasna, kakor beli jasni dan od črne noči.

H koncu mojih besed naj Vam služi še to le: Naj vam bo ta hram božji, ta cerkev, ti milodoneči zvonovi Vaš prvi narodni dom. Tu se shajate, tu boste našli tolažbo za Vaša včasih morda nemirna srca, našli boste mir in srečo. Tu bodite še naprej kot ena družina, kajti imate veselega, delavnega in jako uljudnega duhovnika v osebi Fathra Černeta. Držite se ga. In ako boste hodili to pot, srečna bo Vaša naselbina in vsakdo, ki bo v njej bival. Naj živi lepa Vaša slovenska naselbina! Naj živi katoliško življenje v njej do konca dni! Hvala Vam za posluš.

Krasnemu govoru gl. predsednika **Mr. Antona Grdina** je sledilo nadvse navdušeno pritrjevanje. Rojaki so bili vsi iz sebe vsled iskrenega navdušenja, do katerega jih je dovedel zanimivi in ognjeviti govor Mr. Grdinata. Vse je povdarjalo: Tako se govori. Tako govori odkritosrčen in navdušen katoliški lajik.

Č. g. župnik, ki je bil od krasnih besedi sam globoko ginjen, kajti takih navdušenih boriteljev za katoliško stvar, kakor je ravno požrtvovalni Mr. Grdina ni dobiti v vsaki naselbini. Tako ginjen se je v krasnih besedah najiskrenejše zahvalil gl. predsedniku K. S. K. J. Mr. Grdinatu. Z resno besedo je povdaril g. župnik, da takega predsednika je K. S. K. J. potrebovala, moža ki se ne straši dela in žrtvovati časa za dobro stvar. Mi imamo precej mož — da veliko jih imamo, toda kadar se je potreba pokazati kot katoličan na plan jih je pa malo. Dal Bog, da bi ti shodi, katere s tako veliko požrtvovalnostjo vodi naš predsednik Mr. Anton Grdina dali nam mnogo takih mož, ki bi se ne strašili pred narod s svojim

JOLIETČANI POZOR!

Naznanjam rojakom in faranom fare sv. Jožefa, da i mam veliko zalogo knjig iz Knjigarne Edinost iz Chicage. Mašne knjige v slovenskem in angleškem jeziku in vsakovrstne nabožne in povestne knjige trdo in mehko vezane zelo po nizki ceni. Dobite me na mojem domu:

MARKO BLUTH,
512 — No. Broadway St.
JOLIET, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. IA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljšo delo, nainižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj. Pokladam čtenat napir.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGO.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cené zmerne.

1814 — So. Throop Street,

Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

katoliškim prepričanjem in se javno izpostaviti za dobro stvar. Zato rojaki, vzemite si krasne besede gl. predsednika k sreči, razmišljajte jih in uraynajte svoje življenje po njih. Tako nekako je povdaril po govoru Mr. Grdinata č. g. župnik. Dalje se je še lepo zahvalil gl. predsedniku za odziv in njegovo udeležbo shoda.

Zatem je pa pozival k besedi podpredsednico K. S. K. J. **Mrs. Mary Priland**, ki je v krasnih besedah pozdravila navzoče najprvo kot gl. uradnica K. S. K. J. nato se je pa še v krasnih besedah zahvalila kot domačinka sheboyganske naselbine in tajnica ženskega društva K. S. K. J. v Sheboygan vsem navzočim gostom iz drugih naselbin. Njenim jako pomenljivim besedam je občinstvo burno ploskalo.

Nato je pa č. g. župnik kot predsednik shoda povdaril, da ima v rezervi še enega odličnega govornika in katoliškega neustrašnega boritelja, ki že dolga leta energično deluje za napredek te velike podporne matere K. S. K. J. pod katerim pokroviteljstvom je nas zbranih toliko katoliških Slovencev v Ameriki. Ta bodoči govornik je **Mr. Josip Zalar**, gl. tajnik K. S. K. J., kateri je ob navdušenem pozdravu od strani občinstva nastopil. Njegov govor se je glasil: (Dalje sledi.)

Dawesov načrt postane operativen.

Pariz. — Dne 30. avgusta je postal Dawesov reparacijski načrt operativen, ko je imenovan Owen D. Young, kot generalni agent.

Izpraznitev Dortmundu in okolice je v teku. Odstop ekonomske kontrole ruhrskega ozemlja in oddaja precej kompliciranega železniškega sistema Nemcem, bo trajala par tednov.

Kolekcija reparacije se prične takoj, tako je že v ponedeljek dne 1. sept. plačala Nemčija 20,000,000 mark.

V Londonu so poslani vseh narodov podpisali reparacijski pakt. Podpisati je bilo treba na štiri protokole. Ameriški poslanik Kellogg ni podpisal, ker je bila Amerika pri londonski konferenci le kot opazovalka.

— Moč La Folletteja narašča. Sodnik višjega sodišča v New Yorku John Ford, je zapustil tabor republikancev in se preselil pod zastavo neodvisne stranke.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čenjenim narodnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Illinois, Missouri in Kansas naznanjam, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste **Amerikanski Slovec in Edinost, Ave Maria in St. Francis** in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisek vnetemu možu Mr. Mladichu širiti dobro kat. časopisje. Prigovarjajte svoje sosedo in prijatelje, da se na liste naroče, da se tako za nese dobro časopisje v vsako slovensko hišo. Mr. Mladicha vsakomur najtopleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis.